

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Ambrosius Calepi||nus Bergomates: professor de||uotus
ordinis Eremitarum sancti Au||gustini: Dictionum
latinarum e greco || pariter diriuantiu[m]:
earu[n]de[m]q[ue] interpre||tationu[m] collector ...**

Calepino, Ambrogio

[Wien], 1512

VD16 VD16 C 227

P Ante H

[urn:nbn:de:hbz:466:1-97871](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-97871)

butulmodi est inuadere serire et saluti insidiari. Idē. Nam conu petat et pedib⁹ qui spergat arenā. et Da lo me Balathea petit lasciuia puella. Suet. in Libe. D. su in arenā apud iaculis desup petiit. Petere curia adipisci obtinere. Virgi. Que litorea proxima curia contendit petere. Petere blādicijs: est blādiri Quantil. Auercā blandicijs petit. Petere muneri bus ofculis pigab⁹ est cōsiliare. Apul. Cū melachy mio sūbusq⁹ petisset. Petere oculis est cōtemplari. Petere aurib⁹: audire: petere naribus olfacere: pete re tactu: palpare. Jungit inter dā huic verbo abstrū s. Ades quicq⁹ ab istis petere. Namq⁹ dō vel ra ro duos actōs habet. Maius cōposita sunt Appeto Espeto: Espeto impeto: oppeto: ppeto: ppeto: re pe to: et suppeto: que habent penultimā correptā.

Petitio postulatio aliq⁹ etiā gladiatorū impetus. Cic. Ergo tuas petitiones ita cōiectas vt vitari nullo modo possent parua quadā delinatione concutiunt. Petisio is: antiquū verbū: idē qd peto: sicut impetras/ so/reconciliatio/ cōmonstratio qualia apud plautum plurima. Ci. lib. ii. Tuscū. Qui hāc gloriā petisunt: nullum fugiūt dolorem. Plau. in Ter. Utrā potius harum mihi arcem expetissam.

Petigo: pe. pro. morbi genus qui et impetigo dicitur q⁹ vicina petat sese late summa cure diffundēs: occupat plerūq⁹ totū vultū oculis exceptis.

Petimia vitia in humeris iumentorum: q⁹ ima id est profunda petant.

Petulant: pe. cor. improbus: a quo petulantia improbi tas cū alios per contumeliā petimus. Cic. Desine bonos petulācissimā insectari lingua. Quōq⁹ ponitur p/ supbo. Idē. Petulāter diues. Quādoq⁹ p lasciuo Qui. Quin etiā vt posse in verbis petulācitas vti: Nō semel ebrietas ē simulata mihi. Et generaliter petulā cia est lasciuamentū siue effrenatio immodica ad quod liber vitium a petendo dicitur.

Petulus: lasciuus. Virg. Medias petulci. Cū mere/ trices quoq⁹ petulas veteres dixerunt a petēdo.

Petulus: penultima cor. tenuis epilis. Lucil. Insignis variis cruribus et petilis.

Petilia verba burioz a Pbilocete condita ατο του πελοατορι id est volare: q⁹ ex augurato locū delegit Petilansura significat vngulā equi albam.

Petourum penul. correpta genus vehiculi. Idora. li. i. Ser. Atq⁹ caballi Pascendi ducenda petoita nunc mihi carro Ire licet mulo.

Petra lapis tenerior: mitior: ac minor. Unde gemē la pides nō sapa dicunt. Hinc petrosus a um: qd est pe tris abundans. Est et petra Arabie oppidū qd naba tibi incolit. Unde pars ea arabie vocat petrea.

Petrea: pars Arabie. Et petrea mulier que pompam in colonis aut municipijs imitabatur anuz: q⁹ pedes in petras frequēter impingeret.

Petroleon oleū qd ex petris nature sponte fluit.

Petrolius nomen viri proprium. Quo nomine voca/ tus fuit auctor nō ignobilis.

Petronia nomen vrozis Atellij de qua apud Suetio. Et Petronia nomen fluij in Lyberim defluētis di/ cti q⁹ per petras fluit.

Petrones rustici dicitur a veteribus a petrarū asperi tate et duritia. Hinc Plautus petronem veruicem duriozem eleganter dixit vbi ait in cap. Qui petroni nomen induunt veruici sectario: ego si in via petro/ nem publica conspexero et petronem et dominū red/ dam mortales miserimos.

Petrofelinon: quasi petrarum apium: nam inter lapi des melior nascitur. Est herba nota q⁹ inter apij gene ra numerat cōponiturq⁹ ex petra et σελινοy apij.

Petro as: a pecto is. Unde pete vestes que pectine cō/ terte. Et petari qui petis vestibus sunt induti. Bar.

Peratus pulchre ridēs mea soile semper. Sunt qui dicunt peras vestes esse pilosas contrarias rasis que pilis carent. In quem sensum accepisse videtur Die rony. contra Joui. cum ait. Ante nudo eras pede/ mo do non solum calciato sed et ornato. Tunc perata tu/ nica et nigra subucula vestiebaris fordidatus et palli dus et callosam opere gestitans manum: nunc lineis et sericis vestibus et atrebatū ac laodiceę indumentis ornatus incedis. Ibi em perā tunica puro intelligi ra sam et quali lacerā. Nam vbi Perseus dixit. Perūq⁹ togas recēti. Probos barba inq⁹ tonsure gen⁹ est: q⁹ iuuenes sic tonsi peti barbi appellatur. Mos ppositi onē ad dimus deperā. Terē. Deperum dabo.

Petite: fungi qui sine radice aut pediculo nascunt qua/ si pedestres dicit q⁹ nō tollit se altius a terra πεισοσ pedes: etiā in ludo scacchoy πεισοσ

¶ Ante M

Pheacti: ciuitas in planitie est que ab vtraq⁹ parte ha ber duos editissimos vertices in qb⁹ adduc sūt arces Pheaces dō populi fuerūt Locrę. Cū et Locrę p heacta dicitur est q⁹ in litore maris Jonij est. Scribitur in prima cū ē diph. Hinc pheactus a um: et pheac⁹ a um: vna syllaba min⁹. Prop. lib. iij. Nec mea pheas cas equant pomaria sylvas.

Phaeron dicitur trisyllaba. Hāz ac diuisas syllabas ha ber et aspiratur. Dicitur ατο του φαειρ sol dicit et inquit Ser. in libro. v. Eni. Idem libro. vj. a luce ardoris sui.

Phetusa fuit vna ex filibus solis.

Phecastus calceus. Unde phecastos seu phecastos sa cerdotes et deos vocamus. Seneca ad Luciliū. Si quem palliatū aut phecastatū conspexeris.

Phedrus nomen viri ppiū quo significat clar⁹ alacer.

Pheltus mons seu pmonitium crete. Feginino dō genere ciuitas in co.

Phagedena cum diph. in penul. Nam grece φαγεδα vō scribitur ατο του φαειρ hoc est ab edendo et est epulatio vq⁹ ad ossa celeriter depascens cū in/ flāmatioe sanem male olentem emittens et ad mor tem perducēs. Auctoz Jul. polluz. Pli. lib. jr. Uce/ ra que phagedenas vocant folia et radix recens cum melle sanant. Et apud Col. puratur esse morbus que in iumētis vermē appellant. Idem apibus tribuit li/ bro. r. Sepe etiam inquit vitio quod greci φαγεδα vāp vocant mererunt.

Phagus us: et phagi arbo et glandifera ατο του φάγυειρ comedere. Virg. in Luli. Ambrosęq⁹ manent phagus bedereq⁹ ligātis brachia. Hinc phagineus a um: et phaginus a um: pe. correpta pro materiato ex ea arboze. Qui. lib. viij. me. Illic phagineus dura clauo suspensus ab anis. Virgi. Post valido nitens sub pondere phaginus axis.

Phalisci populi beturę quozū oppidū phaleri voca/ batur. Sunt qui arbitrentur phaliscos vocari quos nunc corrupte montem falconē appellant.

Phalacron greci caluū dicit. Unde comi aquatici pha lacrocoraces dicunt inquit Pli. Hinc loca satis fru/ tibusq⁹ nuda phalacras appellant quasi calueta: vt q⁹ nihil ferunt. Apud Col. Slabeta dicuntur.

Phalara ciuitas a phalaro amne. Ichome Vinerue proximo.

Phalatica a phalis. i. turribus dicitur: quia turres de/ fendat vel a phalari siculo tyranno vt Amianus in/ quit. Hec vt Gege. scribit ad modū bastę valido pre/ figurat ferro qd in lōgitudine habet pedes tres vt cū armis corpus transfigat: inter cuius tubam et basti/ le sulphur/ resina/ bitumen/ stupa conuoluuntur infu/ sa oleo qd incendiarum vocant balistę impetu desti/ nata perturbato munimine ardens: figurat ligno turri/

tamq̄ machinā incendit. Est autem magna et parua p̄halatica. Unde Lucanus dicit p̄halaticam neruis miri torulibus. Virgilius vero ait. Turnum manu iscalari potuisse. Unde lib. ii. Sed magnū contoza p̄halatica venit fulminis acta modo.

Phalaris idis: nomen pp̄iū agrigentinoꝝ regis crudelissimi: cuius extant epistole.

Phalere equoꝝ ornamenta cetero $\tau\omicron\upsilon\upsilon\ \phi\epsilon\lambda\omicron\upsilon$ dicunt seu a verbo greco qđ illustrare significat. Virgilius libro. v. Primus equum p̄haleris insignē victor habeto. Unde p̄haleratus a um: id est ornatus. Suetonio in Clau. Crassus fungi equo p̄halerato et in veste palmeta. Et non tam equoꝝ sunt ornamenta p̄halere qđ equitum et nobilitū. Linius lib. vii. tradit Comitia Flauij edilitia tantū habuisse in dignitate: ut pleriq̄ nobilitū aureos anulos et p̄haleras deponeret. Pli. libro. xxxij. refert olim ab ordine equestri p̄haleras fuisse postas et indignatione. Apud Terent. p̄halerata dicta leguntur. p̄ ornatis.

Phalera: portus atp̄nentis celebrer.

Phalericum carmen dicitur a p̄halero inuētoꝝ. Constat spondeo dactylo et tribus trocheis: hoc et hendeca syllabū a syllabarū vndena mensura vocatur.

Phalene quidā pitces in mari. Ambrosio. Quid gladios loquar: aut ferras aut canes mariticos: aut p̄halenas aut gigenas: p̄halenam dicunt esse.

Phalange sunt quibus batuli ferendis oneribus vtuntur quas $\sigma\kappa\epsilon\upsilon\alpha\phi\omicron\pi\alpha$ plato appellat. Pli. lib. vii. P̄halange fustes sunt nodis carētes quibus abbi p̄clū contra egyptios p̄mi fecerunt. Jul. pollux p̄halanges inquit p̄halangia dicunt ligna quibꝰ subiecti naues trahi solent. Sic Nonius scribit p̄halāgas significare fustes teretes q̄ nauibꝰ subiectū. Scribit Deoro. ethiops, vicosos dentes elephātoꝝ grādes et e materia ebenti centenas p̄halangas: tertio quoꝝ anno tributi vice regibus pendere solitos. Latine p̄halange dicuntur: a quo fit palāgo as: qđ est onus aliqđ huiusmodi fustibus transfuebo. Afsra. Et capre vñā semilacera quaterni simul palangabāt.

Phalangarij: qui aliquid oneris p̄halāgis transfuebūt: qui modo tetraphoꝝ: modo hexaphoꝝ dicunt. Ite p̄halangarij appellati sunt milites qui erant in p̄halange quales habuit ad imitationem Alexandri magni. Alexander syrius Romanorū imperator vt auctoꝝ est Lampridius.

Phalangium genus aranei qđ omnibus internodia terba sint in cruribus. Sunt qui p̄halangū noie omnes araneos intelligāt. Dicitur et p̄halang.

Phalanx langis: dicitur macedonica quo nō proprie legio sed quadrata acies et cuneus militaris intelligit quādo. s. pes pediclypeus clypeo: vir viro in acie conserebatur. Et hoc peculiare fuit macedonum institutuz vt auctoꝝ est Linius et meminit Curtius: cuius hec sunt verba. Macedones p̄halangem vocant pedicū stabile agmen: vir viro: armis arma conserta sunt. Cesar. Milites nostri e loco superiore pilis missis facile hostium p̄halangē perfrerunt. Unde proculdubio accipitur p̄halanx pro armozum conuentione atq̄ testudine. Hinc per translationem a satyrico poeta dicitur est. Juncetq̄ vmbone p̄halanges. Item P̄halanx est regula continens lances. i. libzā. Et p̄halanx ab Aristotele genus aranei quod et p̄halangium dicitur tarantula. Item p̄halanges digitoꝝum internodia dicuntur.

Phaneus mos in p̄mōtorio Cbū a phane rege dicitur.

Phanesij populi in insulis oceani septentrionalibus: qui vt Solinus ait habet aures adeo effusas: vt reliqua viscera contegant illis.

Phantasia imagines rerum insidentes animo.

Phantasma: visum que species vna et nōmē est eoꝝ

rum que dormiētes videre sibi videntur: Phantasticus imaginatiuus.

Phanaticus: dicitur qui diuino spiritu afflatus est et cui multe vane apparitiōes sunt quales infanctē aiace peitā fuisse poete ferunt. Hinc morbum errorem vocant. Hōza. Aut phaneticus error: et tracūda diana.

Phanio nihil aliud significat qđ boni pedis hominē: id est cuius aduētus afferat aliquid felicitatis sicut solemus dicere sedo pede introisse cuius introitū. p̄peritas aliqua sit consecuta. vel melius: quoniam $\phi\alpha\pi\iota\sigma\omicron$ est apparet. i. apparitiōē vulgariter dicerent: qui ex voto et desideratus tandē appareat.

Pharmacū pe. cor. $\beta\eta\epsilon\tau\iota\ \phi\alpha\rho\mu\alpha\kappa\omicron\upsilon$ mediū verbus qđ p̄ veneno et p̄ medicamento accipi potest. Unde Celsus iurison. Qui pharmacum dicit debet addere bonum vel malum.

Pharmacopola: penul. p̄ dici potest vnguentarius qui pharmaca. i. venena vel medicinas venditat: quales sunt qui vulgo herbarū vocantur. Cōponit enim ex pharmacon et $\pi\omega\lambda\epsilon\omega$ vendo. Hōza. in Ser. Am̄ bubaiarū collegia pharmacopole.

Pharmacodes: odor medicamenti.

Pharmatuse sunt due insule ep̄les iuxta Arcticā regionem in mari salaminaco: in quarum altera vt inquit. Stra. lib. ii. sepulchrum cyrces visitur.

Pharaones appellantur egypti reges qđ cognomen fuit dignitatis: vt scribit Euse. Et vt docet Josepho libro. viii. antiqui. Pharaonis nomen fm̄ egyptios significat reges. Et reges cū primū pueniebāt ad imperium hoc nomen accipiebant.

Pharmaceutice: $\beta\eta\epsilon\tau\iota\ \phi\alpha\rho\mu\alpha\kappa\omicron\upsilon\sigma\iota\kappa\eta$ medicina p̄ medicamentis curat. Nam veteres tria medicine genera fecerunt. Empiricem que solum experimentis constat $\epsilon\mu\pi\rho\iota\epsilon\upsilon$ em̄ greci experientia vocant. La traleptice que vnguentis et Clinice que victu et venenis cozporibꝰ medetur. Sunt tamē qui clinice in duas partes diuidant. Anam Dietitecen qua victu medetur. Altera pharmaceutice.

Phare numero plurali: vrb̄s in creta a Hisenis condita. Habent alie in Hisenia et alibi.

Pharia a Ptolomeo Plinioꝝ a Strabone sō pharus insula contra dalimaciā et Baderā que nūc vulgo Lina illyrico sermone dicitur. Est et vrb̄s in ea a qua p̄harienses populi.

Pharos olim insula egypti oblonga paruaq̄ cōtra nilū ostia: nunc continenti cōiuncta que portus alexandrie efficiebat: sic appellata a nauclero Hencai ibi sepulchro: cum fuisset ibi ab aspide interemptus. Luc. Pharos insula quondam: In medio stetit illa mari. In ea turris ingens in petra posita que mari circūlucitural bo lapide octingentis talentis a philadelpho Ptolomeo rege Sostrati Gnidi architecti Alexandrinoꝝ rum amici opera posita fuit ob salutem nauigantiū: que nomen ab insula accepit. Scribit Solinꝰ ab hac pharos turri p̄baro vocari machinas in portibus ad p̄cludendū ministeriū fabricata quoniam ex hac pharō Alexandrina dirigebantur nocturnis facibus accensis. Papi. Lumina noctiuage tollit pharus emula lune. Scribit Egesippus lib. iiii. a grecis latinisq̄ pharon appellari ex ipsius rei vsu: eo qđ longe videat a nauigantibus tanq̄ p̄hanos qđ significat lucidum imutata littera pharos dicitur. In hoc Alexander noiam vrbem condere statuit: sed cum magne sedis capar non esset ex illius aduerso cōdidit Alexandriam. Hinc Pharus a um.

Phariseus nomen secte Iudeozum religiose: erant em̄ apud iudeos tres secte: Phariseozum: saduceozum et essenoꝝ. A phariseus fit pharisaicus a um. Heteronymus contra Agellium. Quasi sepulchra pharisaica foris dealbata.

Pharfali: campi thessalie in quibus civilis bellorum
deponerit. pelle: a pharfallo oppido appellati: quod
sicut est in ripa fluminis Demipet a quo pharfali dicitur
Sunt qui pharfalia puincia dicant a pharfalo duce qui
primo emathia ab emathio. postea thessalia a thes-
salo: deinde a Thacedone macedonia. Postremo a
Philippo rege campi philippici.

Pharnax acis: penul. cor. nome. ppium Thibridatis
fili. Luc. Ne pharnacis arma relinquant Tigranem
meum. Dicitur et L. Flovus scribit vno et no to-
to peltio more suminis obrutus est.

Pharetra penul. cor. vbi sagitte reponunt a φαρτρα
Iρατα. Et qui ea ferunt pharetrati dicunt.

Pharusij: populi in africa versus oceanum occidentalem.

Phase hebraice: latine transitus dicitur: quia tunc ex egypto
in patriam remigrare iudei.

Phase: duplex si a grecis palumbi dicunt.

Phaseolus phasilus siue phaselus seu etiam phasce-
olus vel phasilus genus leguminis. Col. li. ii. Ab hoc
recte phaselus terre madabit vel in veterano vel me-
lius pingui et retilibili agro. Idem Phasceoli modij
quattuor obstruuntur totidem operis.

Phacellus. Vide in dictione fasselus.

Phasma atis: latine apparitio monstru visio dicitur.

Phasis is vel idis. Colchorum pregrandis fluminis de
quo Luc. Colchorum rura facit diuissima phasis. Dicitur
et Ambrosio. lib. i. dicitur de septentrionali parte
caucasice montibus sulcus cum pluribus alijs in eum se
precipitat mare. Pli. lib. vi. Nauigat phasis fluit
magnis nauigijs. xxxviii. D. d. p. Inde minoribus
longo spacio pontibus centum viginti peruius. Grece
enim phasis: latine fama dicitur.

Phasianus: aues notae a phasi fluuio ad nos traducti ab
argonautis. Haec ex ea regione in greciam transporta-
te sunt. Dicitur. Argos puim sum transportata cari-
na. Ante mihi notum nisi phasis erat. In hac auenam
Zim Teret filium mutatam Hyrbici fabulantur.

Phasianarius qui phasianos pascit. Paul. Aurecon.
Phasianari autem pascitores anserum non putent.

Phedo n arbeniensis in conuiuio a triginta arbeniensium
cyrannus necatus fuit. Quibus filie virgines erant que
et virginitate seruaret morte inuicem se complexe in
puteum se precipitauerunt. Fuit et alius hoc nomine philo-
sophus Euidensis Socratis auditor ingenio liberali
Qui ut quidam scripserunt seruauit lenoni perinde qua-
si meritorius puer: questuarijsque mancipium eum Lebes
socraticus emisse dicitur: habuisseque in philosophus
disciplinis atque postea philosophus illustris fuit.
Quis nomini Plato librum de immortalitate anime dedit
et alio nomine phedon inscribitur.

Phego: lingua hebraea Diapus appellatur: ut inquit
Hieronymus. contra Iouianum.

Pheneum: opidum in arcadia. Pheneus vero amnis
in alpheum defluens.

Phere ut ait Strabo. Pelasgicorum camporum terminus
ad Thagnessiam qui usque ad pelium montem porrigunt
Empozium phere habent pagafas: quo ex loco Pe-
lios Jasonem ac nauem argo emisit. Unde Paga-
seus et phereus appellatus fuit. Fuit tamen alius Ja-
son phereus tyrannus. Sed de thessalo Jasonem intel-
lit. Licet. lib. i. offi. cum dixit Phereum Jasonem ce-
teris anteponunt.

Phericides penul. cor. philosophus et poeta tragicus
ex Syro insula. Floquit regnate Seruio Tullo apud
romanos: ut Licet. lib. i. Tusc. refert. Dicitur primus di-
phtasimos hominum esse sempiternos. Primus scri-
psit soluta oratione: ut Apul. in floridis auctor est: re-
pudiato versuum nexu: que Pythagoras magisterum
coluit. Perit pharissai: hoc est pediculari morbo. De
quo Sere. Sed quis non pascit pherecydis fata tra-

gedi Qui nimio sudore fluxus aialis tetra eduxit Tur-
pi miserum que morte tulerunt.

Pheretrum. Vide in dictione Seretrum.

Phiala penul. cor. rep. vas vini vel aque plerisque ex au-
ro costatum. Omnia enim vini vel aque vasa phiale di-
ci possunt. Unde Juuenc. Aurea vocat phialas dicitur.
Cirro tenet phialas: tibi non committitur aurum: hoc
est vasa aurea que Cirroni commendata sunt. Hec
dicitur Tou τινεσιν τεισιν id est a bibendo.

Phidias statuarius clarissimus qui Mineram statuam
egregie fabricauit amplitudine cubitoz. xv. q. ebo-
re et auro constabat. In cuius scuto Amazonum pre-
lium celauit et deorum gigantibus dimicationem In
soleis lapidatum et centaurozum. A Plinio dicitur
est artifex nunquam satis laudatus. De quo Quintil. li.
xij. phidias dicitur quod hominibus efficiendis melior. In
eboze do longe citra emulum vel si nihil nisi miner-
uam Athenis: aut olympium in belide Iouem fecisset
Hinc phidiascus a um: penul. cor. Prop. Phidias
signo se Iupiter ornare eburno.

Phidicia cenationes lacedemonij seu conuiuia nomina-
bant siue quod phidias. i. amicitie causa instituta sunt: si-
ue potius a parsimonia φειδωλα enim significat
parco et abstineo φειδωλα paritas et parsimonia. φει-
δωλαo parcus. Unde et phidicia conuiuia de par-
ca et frugi. Cicero libro Tus. Quid vicus lacedemo-
norum in phidicis non videamus? Conueniebant
enim ad phidicias conferentes singuli farinam modium
vini chozos octo casei quinqz minas: sicum quinqz se-
mis minas.

Philos latine amor siue amicus. Philetus amabilis.
Philanthropos penul. pro. latine amicus. i. amans
homines. Quo nomine dicitur esse lapa genus quod vesti-
bus hominum adherens eos amare videtur. Philan-
tropa humanitas. I. amor erga homines.

Philandros: amans virum.

Philadelphus: amator fratris. Philadelphia frater-
nitas amor fratris. Et philadelphia nomen ciuitatis
in mysia regione asie terremotibus conculsa cuius in
cole in agris magna ex parte debebant. In hac fuit
vna ex septem ecclesijs. Supra philadelphiam orientem
verius exulta regio patet stadijs longa quingen-
tis: quadrangulis latera: vbi nulli arbores preter vitem
inueniuntur que exultum vinum fert ita elegans ut nul-
li cedat. Summa camporum facies cinerulenta est:
montana petrosa et nigra. Quidam ex crebro fulmi-
num ictu id contigisse arbitrantur: nec dubitant que
de Typhone dicuntur hoc in loco fabulari. Sed cre-
dibilis est subterraneum ignem qui postea defec-
rit regionem exulisse.

Phalaretus: proprium nomen viri: et latine amator viri
tutus dicitur. Grece enim ἀφελν virtus dicitur.

Philargyria ex argyrio quod apud nos argentum si-
gnificat componitur et auiditas argenti siue auaritia
transfertur.

Philaltes veri amator: latine dicitur.

Philocalus dicitur potest amor boni vel mundus politus de-
gas Philocalia amor pulchritudinis.

Philomella nomen mulieris pandionis filie arbenien-
sis regis et Iorotis prognos que cum a Tereo compul-
sa fuisset tandem ut est in fabulis deozus miseratione in
auium sui nois conuerfa fuit: que et Lucina dicitur.
Nec cessat desicere cantu dulcissimo iniuriam quam pas-
sa est: et interpretatur amabilis.

Philoscium femine proprium per amatoziam adulationem
nomen dicitur.

Philo philosophus hebreus qui de sapientia librum scri-
psisse dicitur: fuit et alius philobibulus: ut Eusebius
li. euange. preparationis testatur hos Porphyrius
lib. iij. magna laudibus decorauit.

Philosophia amor et affectio sapientie: sopia sapientia dicitur. Hec scientia dividitur in tres partes: in moralem: in naturalem: et rationalem. Prima componit animam. Secunda rerum naturam scrutatur. Tertia proprietates verborum erigit et structuram. Dotalis grece ethica dicitur. De qua Seneca Philosophia animi formatur et fabricatur: vitam disponit: actiones regit: agenda et omittenda demonstrat. Sine hac nemo securus est. Hec amplissima artium dicitur. Apud disciplinam regalem appellatur: tam ad benedicendum quam ad bene vivendum reperitur. Philosophia fit philosophus amator sapientie. Philosophicus a um. Philosopho, phastor: philosophorum imitator. Philosophorum artis Acc. lib. i. de natura deorum. Et cum minimi videbamur: tum maxime philosophamur.

Phileus: cognomen Apollinis. Greci φιλοχοιορ amabilem dicunt: quia lumen eius exiens amabili venere ratione oculoꝝ consulat.

Philippus: nomen viri proprium et latine equorum amator: bellicosus dicitur. Quo nomine dicitur est Alexander magni pater: et romanorum imperator: qui pum et romanis imperatoribus christianus fuisse phibet.

Philippi civitas Thracie quam philippus macedonum rex edificavit: et a nomine suo philippus nominavit. Cetero Romanas acies iterum videre philippi. Hinc philippicus a um: ut Campi philippici. In campis philippicis primo Cesar et Pompeius: Postea Augustus et Brutus cum Cassio dimicaverunt. Hinc etiam philippensis et hoc philippense: ut philippenses eques et philippense bellum: quod apud philippos gestum est.

Philippii siue philippi sunt aurei numi preciosi quorum apud Plautum freques mentio est: ut in penu. Hic sunt numerati aurei trecenti numi qui vocantur philippii.

Philofarcas: amator carniu. Hicero, Nos simplices et philofarcas. i. amatores carniu.

Pholologus: amator verborum vel studij.

Philolaus: nomen viri proprium: et latine amor populi dicitur.

Philopon: amator labor. Philoponia amor laboris.

Philomatosis: amator corporis. σωματικα greci dicunt corpus quasi σωμα id est anime sepulchrum: tanquam ibi sepulta sit.

Philopsychia: cupiditas vite: philopsychus cupidus vite.

Philotimos: honozum cupidus.

Phileterus: amans amicos.

Philoleutheros: amator libertatis.

Phileremus: amicus solitudinis penul. pducta.

Philocharis: carus amicus.

Philogathus: nomen viri proprium: quo significatur benignitas.

Philocompus: amator iactantie.

Philoctetes: is vel te nomen peantis filij et Mercurii comitis: quasi amoris possessor. Doper. Tarda philoctete sanavit crura machaon.

Philomathes: discendi cupidus. Philomathia amor discendi.

Philopolites: amor patrie.

Philostorgus: amicus benivolus necessarius. Philostorgia indulgentia amor parentum.

Philonicus: iurgiosus contentiosus: victorie amator.

Philtra: latine amatoria genus venient amoris et ut plurimum insaniam ingerentis. φιλτρον enim apud nos amatorium dicitur. Quidius lib. ii. de arte. Philtra nocet animis: vinctu furore habet. Juuc. Hic thessa la vendit philtra quibus valeat mentē verare mariti.

Philo nomen philosophi academie principis cui se totum tradidit Licero ut ipse in Buto testatur admirabili quodam philosophiam studio concitatus: cum ille

in bello macedonico domo fugisset romam venisset.

Philohistoricus: amator historiarum. Hicero. ad pauli. Quibus inter quatuor. pphetas temporum conscriptorius mundi philohistoricus lapide precius de monte sine manibus claro sermone pronunciat.

Philoporus grece φιλοχοιορ nimis cupidus vite.

Philenus vinosus amator vini potator.

Philoxenus hospitalis. Philoxenia hospitalitas.

Philodulus pe. pro. amator servorum.

Philopes puerarius: pedico: amator puerorum.

Phimosis dicitur cum glans mēbru virilis ita regitur proutio ut nudari non possit.

Philon nomen fluvij: quod (teste Josepho lib. j.) significat inundationem: qui eductus in Indiam in pelago late diffunditur: quod Beta nuncupatur a grecis. Hic circumit omnem terram Eulath: ubi est aurum terre ibi carbunculus et lapis preciosus.

Phillon per duplex: il. latine solum dicitur una littera detracta. Hinc pentaphillon: melaphillon plati: phillon et huiusmodi multa.

Philon per simplex l. significat gentem: genus: nationem.

Philarchus latine princeps gentis.

Philita pe. cor. proprie arbor: quam latini Tiliam vocant: cuius alij dicunt esse mēbrana tenuissimam inter corticem et lignum tilie. Et hac arborie fiebant coronae: quae in magno honore apud antiquos fuerunt. Hic oratius libro. j. car. Displacent nere phylira corone. Quidam libro. j. car. Ebius incincta phylira conuivis capillis. Hic. vero lib. xiiii. accipit phyliras pro capillamentis filis: tenuissimis: phylira inquit croci nimum sale mēbris eximunt. Et lib. xiiii. Preparantur ex papyro charre diuise acui in hrenues: sed flatissimas phyliras. Hic. lib. de nup. philologie accipit phyliram pro mēbrana tenuissima. Cuius haec verba sunt. Tibi in phylire cortice subnotari.

Phylira idem quod phylira. i. mēbrana et tenuissimum capillamentum.

Phylaca penultima. cor. locus custodie: hoc est carcer. Plau. Illic est abductus recta in phylaca: ut dignus est. Philacista carceris custos.

Phyllis nomen lycurgi thracum regis filie: que demophoonta thesi filium ex troiano bello redeuntē amavit: et in coniugium suum rogavit. Ille ait ante se ordinaturum rem suam: et sic ad eius nuptias reuerturum. Profectus itaque cum tardaret phyllis et amoris impatientia et doloris impulsu quae se speratam esse credebatur: laqueo vitam finivit: et conuersa est in arborem Amigdalu sine folijs. Postea reuertit demophoon cognita re eius amplexus est truncum qui velut sponsa sentiret aduentum folia emisit. Tandem etiam phylla sunt dicta a phyllide quae ante petalia dicebantur. Est et phyllis amnis bithynica quo phylli phyllium: scilicet dicuntur: ut inquit Strabo.

Phima atis: genus tuberculi mollis: furunculo rotundioris planioris: quod in pus cito conuertitur.

Phyllis latine natura dicitur: a quo phyliscus naturalis: Phylisca or naturalia ut phylisca Aristorelis. Quae et metaphysica supernaturalis.

Phyfiologus de naturis disserens. Hicero contra Ioni. Regamus physiologos et reperiemus rursus hac esse naturam: ut si parē pdiderit: alteri non iungat.

Phyfionomia naturae regula. Nam id verbum significat mores naturales hominum cōiectione quadam de oris et vultus ingenio scilicet.

Phyfeter eris: pe. produ. genus piscis marini admirabili magnitudine avoσαο spiro vel sufflo. Quae Ruffus in arato. Delphinos virides et phyfeteras anhelos.

Phygerblon ut inquit Cor. Cel. tumor est non altius latus: durus: rubicundus cum vehementi inflammatione punctio: ac mēbrorum distentione: neque mare

ra magnopere in duas conuertitur.
Phyron sine h in secunda precii qd capitur p re locata vulgus sicum appellat. Inde emphytiois pbiton etiam latine planta Pbythou cuius tñ. in vltima signi ficat serpentem.
Pblanates populi sunt: a quibus nomen sinui est indi cum quē modo nauere quernariū appellant: Alii car nariū propter naufragia procelloso ferme semp trāsi tu. In recessu eius Senia vrb: cuius a tergo specus sunt: vnde vehemens nulla fere nō hora venti pñat eaq; res infamē sinum eum reddidit. Dicit pblana/ tes ab oppido pblano: vnde sinus omnis hic pbla/ nonicus vocatur qui a Pbla colonia Paderam vicz diffunditur.
Pbleboromia: incisio vene que fit ad sanguinē minuē dum sedandi feruoris gratia φλεβ. em latine vena.
Pblebotomū ferrū quo vena secatur
Pblegmon latine inflamatio quotiens sanguis vitilis r medio criter crassus fertur subitus in aliquam corpo ris partem: sed slegma pituita.
Pblegethon fluiuius infernalis flāmis estuantibus rāpi dus φλεγω ardeo. Virg. Que rapidus flāmis am bit torretib? amnis Tartareus pblegethō roquetq; sonantia saxa. Hinc pblegethous a um.
Pblegma atis: pituita. Inde plegmaticus qui ex pbleg mate laborat. Pblegma vt inquit Aug. lib. xj. de ci uita. dei. In capite domicilium habet
Pblema dicitur cum ex labore vie sanguis defluit cir/ ca talos.
Pblegonitis lapillus q in eo flāma quedam iatus ar/ dere videatur.
Pblegyas Martis filius rex lappitarū in thessalia pa/ ter Pionis r Coronidis: a quo pblegie populi thes/ salie sunt cognominati.
Pblegrei cāpi duo fuere alter in grecia a pblegra thes/ salie valles: vbi gigantes cum celestibus pugnaue. Ael αττο του φλεγει quod ē vtere atq; inflamare quē terra pzeloum concitatit: est: dum ibi gigantū bellum exarsit. Alter in campania prope Luminas: in quo Hercules cum his pglū cōmisit. De quo Stra bo libro. v. scribit. Fortunatus erat r campus nomi ne pblegreus: in quo non a gigantibus gesta fabule deuulgāt: Ita dicitur a colle qui olim plurimū ignis euomebat: quem Celsium scriptores appellāt. Ex hoc Hercules existimatur sicut Diod. meminit gy/ gantes fugasse.
Pblegmones inflamationes siue collectiones: quas et imperus nostri vocant.
Pbleos herba palustris ad nexu vitilis: ex qua pblou ne vestes ab herodoto etiam dicuntur.
Phlyctena latine pustula: quarū tria sunt genera. Eran temata que Ply. eruptiones pituitę et papulas ap/ pellat. P sidration paulo durius est ac subalbidum r acutum. Epinctis que tertium discrimen est.
Phlius unris: est vrb: in medio lycionū arginuz agri vbi religiosissime colebatur hebe. Castellum pblum nominat Plinius.
Phoca piscis bos marinus a sono mugitus. Virg. lib. iij. Et turpes pascit sub gurgite phocas. Hic cozio r pillis rectus parit in terra pecudū mox: canuz modo coit. In somno mugit: a quo precipue viruli nomen accepit. Fuit et nomen imperatoris Romanorū.
Phoco es: oppidum boetie.
Phocoia vrb: minoris pbyrgie vt inquit Ptolemeus: atheniensium colonia: vnde profecti sunt qui massi li am apud Salos non procul a rbo dano condidere. Dicit phocoia q vituli marini magno numero com paruisse vrbem condentibus. Est et in charia pho/ cea mōtū mycale apostra. Ab hac phocies: vt a gre/ corum phocide phocesles, Ab vtraz phocicus.

Inde muricem phocicum. Quidius posuit a pho/ cea non procul a sardibus.
Phoces populi Bonum: qui pūm longis nauibus pñt Herodotum vñ sunt.

Phocis parua grecorum regio: vbi oraculum delphi/ cum. Luca. lib. v. Bassaleg sue donaf libera pho/ cis. In ea em est oppidum Delphi ex helicone mon/ te. Fons Castalius r Lephibus amnis r mōs parna/ sus: in quo Apollinis templum. Hinc phocides et phocci dicitur sunt qui massiliam condiderunt. Vros Garro scribit trilingues esse: q grece et latine r Gal/ lice loquantur.

Phociōn atheniensis vir clarus: cognomento bonus pauper. Fuit enim semper pauper cum ditissimus: et se potuisset propter frequentes ei delatos honores. Hic neg ridere neq; lachrymare ab vilo nunq; est vi sus. Et in concione cum quis dixisset. Cogitabundus videris o phociōn. Recte coniectas. Cogito enim si qua valeo in his breuitate vti que apud Athenien ses dicitur sum. Hinc cum legati philippi Dace/ donum regis ingentia munera offerrent horarēt/ turq; vt ea acciperet. Quis enim ipse facile his care/ ret: liberis tamen eius esset necessaria: quibus diffi/ cile foret in summa paupertate ad paternā gloriā peruenire. Si mi inquit similes eris: idem hic age/ tus aler illos qui me ad banc dignitatem perduxit. Si dissimiles nolo meis impensis illorum ali: auge/ ris luxuriam.

Phebus Apollo qui Jouis r Latone filius fuit eodēs partu cum Diana genitus: que et ipsa phebe vocita ta est: diuinitatis et sapientie deus a poetis existima tus et medicing reperto. Dicitur phebus quasi pha/ bios ab φως r bios id est lux vite.

Phebas adis: faciloqua q phebei numinis concepto afflatu fureret r agitaret in bacchantis imaginē. Si/ donius. Nec sit inortū violare phebdados vitrix in/ danaos fulmen iccit.

Phenix agenoris filius. Cadmi frater qui phenicibus imperauit: a quo phenicia: r phenix arbor palma: ce/ colo: rubra: a quo pheniceus a um: vt color phenice? quod et phenicum dicitur id est purpureum. Simil/ ter phenix auis a purpureo pensarum colore dicta: toto orbe celeberrima in arabia nascens: aquile ma/ gnitudine que annis sexcentis r sexaginta viuere di/ citur generis tam masculini q; feminini. Hetero in ex/ positione symboli. Quid mirū videt si virgo conce/ perit cū orientis aut que phenice vocat in tantū sine cōiuge nasci vel renascendo succedat. Idē ad pñi diū. Phenix auis est in India r per quingentos an/ nos de lybano implet se aromatibus: et sic nidificat r indicat sacerdoti Helyopolitano mens famentib; aut famurb. Implet aram sacerdos famentis r ibi confert phenix aromata et electrum are imponit. Et primo solis ortu phenix quidem mouet pennas. So/ lis vero calore accenditur electrum: r sic exuruntur aromata r ipsa phenix incenditur. Crastina die de ci/ nere gignitur vermis: secūdo pennas affert: tertio ad antiquam redit naturam r sic ad sua loca reuertitur. Ambro. lib. lxxv. Phenix auis in locis Arabie pñi betur degere: atq; ea vñ ad annos quingentos lon/ gea grate procedere: q; cui sibi finem vite adesse ad/ uerterit: facit sibi theca de thure r myrrha: r ceteris odoribus: in quā impleto vie sue tēporē intrat et mo/ ritur: de cuius carnis humore vermis exurgit: paula timq; adolefcit: r processu statuti tēporis induit ala/ rum remigia atq; in superioris auis speciem formam reparatur. Est et phenix nomen fluiui in thessalia in/ asopum fluentis. Et phenix qui et phenicia est popu/ lus quem Josephus scribit inuenisse grecas litteras.

Eude Lucil. Phenicis primi (sane si creditur) ausi
 Danfurā rudibus; vocem signare figuris.
Phenicia regio i Syria a phenice rege sic vocata Judee
 cōtermina. In ea sunt Tyros et Sydon vrbes. Car-
 melus et Libanus montes in quo thura legunt.
Phenicium color rubens. Hiero. in expositione psal.
 Si fuerint peccata vestra sicut pheniciū velur niuem
 dealbabo. Nam greci φοινικον phenicium vocāt.
Phenicia mulier et phenicia.
Phenicis idis: purpura pānus rubeus. Phenicē: pu-
 niceus ruber.
Phenicopterus penul. cor. auis rubentes pennas ha-
 bens grece vocāt phenix rubrū et πτεροψαλαμ Ju-
 uena. Et scytice volucres et phenicopterus ingens.
Pholus fuit vnus ex cētauris Hyionis ex nube filius.
Pholoc mons arcadie syluofus: De quo Luc. lib. vii.
 Scilicet ipse petet pholoen petet ignibus et hon.
Phonascus vocis pñiciationisq; magister et modera-
 tor dicitio greca. Quintil. lib. ij. Sed cura nō eadem
 oratoribus que phonascia. Sive. de Aug. Dionācia
 bar dulci et proprio quodam oris sono: dabat et assu-
 due phonalco opera. Is enim vocem intorquere re-
 mittere lenire et asperare docebat. Fracto nomine a
 verbo φωνεω: quod significat loquor.
Phoxye huius phoocy et phoocy phomicynis no-
 men heptuni filii.
Phosphorus penul. cor. latine lucifer stella.
Phragon non nomen statuarij et pictoris egregij sicut et
 polydetae.
Phrasis eloquentie corpus: et dicendi modus Dicitur a
 φραση qd est facti et disserere. Hiero. in prolo. lib.
 Regū. Secundus grece est qd et ipsa phrasi proba-
 ri pot. Quintil. Dicitur et Lucretius legendi quide-
 sed nō vt faciat phrasin.
Phrenitis morbus ledens mentē et ad insanā furore q;
 deductus a το του φρενος id est deturbatio men-
 tis. Inde phreneticus q; eo vitio laborat. Apud Ju-
 uena. phrenesis penul. pro. legitur. Cum furo: haud
 dubius cuz sit manifesta phrenesis. Aliter Serenus
 pulit. Et vitio cerebri phrenesis furiosa mouetur.
 Amittatq; refert frendens amentia vires.
Phronimos latine prudens: phronisis prudentia. Li-
 cero libro. i. offi. Princepsq; omniū virtutum est illa
 sapientia quam greci sophiam vocant. Prudentiam
 enim quā greci phronisim dicunt aliam quandam in-
 telligimus: que est rerum expendantur fugienda;
 rumq; scientia.
Phyrgia regio minoris Asie a phrygio amne: qui eā a
 Caria diuidit. Ael a phrygia cecropis filia vbi Dar-
 dania a Dardano Iouis filio. Inde a Troe Erych-
 thonij filij Dardani filio Troia in qua Ilion. Due ta-
 men feruntur phrygie. maior scy et minor que Epicre-
 tus dicta fuit. Phryges chustianam fidem tenuerūt
 diu. Sed emerit apud eos montanus quidaz qui se
 paracytum nominauit gentemq; illam infectaz: cum
 quo mulieres Pusca et Hasmilla relicte viris suis
 incedebant: et illius inspiratione propbetice dicebā-
 tur: multiq; erroribus et phrygiam et vicinas regio-
 nes impleuerūt. Phrygia ab aquilonis parte est Ha-
 lacie collimitata a meridie Licaonie pisdie mygdo-
 niceq; contermina. In ea est Ida mons et molus et
 paecolus fluuius. Et ea fuit sibylla nona que sic vari-
 cinata est. Tuba de celo vocem luctuosam emittet:
 tartareum chaos ostendet debiscens terra. Tement
 ad tribunal dei reges omnes. Deus ipse iudicabit
 pios simul et impios: tunc demum impios in ignem
 et tenebras mittet. Qui autem pietatem tenent ite-
 rum viuent.
Phyrgia: generis masculini pro eo qui est ex phrygia
 Hiero. Compelle phrygē et ponticū: vt locustā come-

dat. Dicit et phrygius a um. Cūrg. lib. ij. de mulierib;
 bus loquēs inquit. Vere phrygie.
Phyrgiones qui acu piugū: vel qui vestes acu auro in-
 terunt. Phryges enim primi inuenere talem texturā
 Pl. lib. r. Pictas vestes iam apud Homerū fuisse
 video. Unde naute triumphales acu facte: id phry-
 ges inueniunt. Ideoq; phrygiones appellati sunt.
 Idem appellat dardanū aurum.
Phobia ciuitas thesalie a qua phobi et phobiota. Est
 achilles phobius dictus est. Quidius. Quā sine me
 phobius canescant equora remis. Et videam puppes
 ire relicta tuas.
Phobiotis idis dicta est vna ex quattuor thesalie par-
 tibus: vt inquit Strabo.
Phobialis morbus pedicularis a το του φθρηου
 qd est pedes et pediculos vocamus. Unde phobio-
 phagi dicitur populi folia piscibus viuentes a te-
 nuitate vicus quasi pediculis vescantur. Idū sunt iu-
 rta pontum curium. Hec morbo extinctus est Sil-
 la dictator et Pherecydes poeta
Phobista rabes morbus quo pulmonis exulceratio fit
 ex pituita a capite distillante a το του φθρηου qd
 est tabescere. Unde phobistici vocant. Sunt q; phobi-
 sin phthonem quoq; appellant: sed illud genus mar-
 me quo sanguis rejicit: quali morbo laborasse theo-
 pompum et ab Asclepio curatum eradunt.
Phobongus sonus vnde diphobongus quā ob causas
 phobongus et harmonia in celo dicitur. Vide Pro-
 lemeum libro. iij. harmonice institutionis offi φθρυ
 yo. uicisti τοου λαου ερθευ ορθου γουο πα-
 ραυεσαι φ autem pythagoram dicunt aliqui primū
 inuenisse celum harmonia volui an alij Suidas no-
 ter explicat.
Phucus animal volatile paruū: a phago comedo. Uti
 de in dictione fucus.
Phub inde phutei: vt Joseph scribit mauritanie popu-
 li. Fuit autē phut Lhame filius: cuius pater Hocus
 Ita enim a grecis vocari dicitur: quem hebrei Hœc
 dicunt: vel potius chanoch.

P Ante J

Piaculum sacrificium cultus et quicquid agitur seu pre-
 betur pro sacificatione peccati. Cūrg. Ea prima pia-
 cula sunt. Moza. lib. car. Teq; piacula nulla resolu-
 uent. Hec est nullis hostijs te expiabis. Aliquando
 dicitur crimen flagitium. Hiero in libro Iudi. Nunq;
 tantū nefas et tam grande piaculum factū est in israel
 Cūrgilius libro. vj. Distulit in seram commissa pia-
 cula mortem.
Piare significat colere. Plau. Vbi piem pietates si isto
 more morata tibi postulem placere. Quandoq; con-
 taminare: polluere: qd et impiare dicitur: quemadmo-
 dum sacrum ponitur pro execrabili. Quandoq; pie
 amare. Huius. Nemo est qui magis suos piec libe-
 ros. Aliq; purgare Cūrg. Et culpam misero:ū mor-
 te piabit. Huius verbi composita sunt expio: qd est
 purgo. Impio: contamino. Hiero. in prolo. Agget.
 Sed cum memoratus populus multis temporibus
 idolis seruēdo etiā effusione sanguinis innocentiū se
 grauitur impiasset. Iy. annorum captiuitatē eundem
 populū statuit sustinere.
Piatrix sacerdos: que expiare solita erat.
Piamen seu piameurum erat id quo in expiando utebā-
 tur. Est tamen dicitio magis poetica q; oratoriam
 grandis est differētia de vsu dictionū: que varijs scri-
 bendi generibus conueniant. alijs vitur satyricus:
 alijs orator: alijs historicus.
Piaculare qd ad satisfactionem peccati pertinet. L iun-
 lib. i. Itaq; vt cedēs manifesta aliquo tū piaculo lue-
 retur imperatū patri vt filij expiaret pecunia publici.

